

Tilburg University

Review of the book *Dialektik der Erbsünde*

Sarot, M.

Published in:
Nederlands Theologisch Tijdschrift

Publication date:
2002

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Sarot, M. (2002). Review of the book *Dialektik der Erbsünde: Das Problem von Freiheit und Natur in der neueren Diskussion um die katholischen Erbsündenlehre*, B. Ruhe, 1997, 3727811153. *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 56(2), 161-161.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Preprint

Bernd Ruhe, *Dialektik der Erbsünde: Das Problem von Freiheit und Natur in der neueren Diskussion um die katholische Erbündenlehre* (Ökumenische Beihefte 31), Freiburg Schweiz, Universitätsverlag, 1997; 294 pp., SFr. 54, ISBN3727811153.

Deze in 1996 in Freiburg verdedigde dissertatie handelt niet alleen over een impopulair onderwerp (de erfzonde), maar probeert dit onderwerp ook nog eens met behulp van een uit de gratie geraakte denktraditie (het marxisme) te belichten. De erfzondeleer kan, aldus Ruhe, de christelijke theologie helpen recht te doen aan een gegeven dat zich vanuit andere wetenschappen aan de theologie opdringt: dat onrecht niet alleen een individuele dimensie heeft, maar ook een maatschappelijk-economische dimensie. Ook voor die dimensie is de mens verantwoordelijk, en ook daar kan men van schuld spreken. De vraag wordt dan, hoe de mens verantwoordelijk kan zijn voor een zonde die geen 'individuele personale Tatsünde' is. Daarvoor is een antropologie nodig die de samenhang tussen individu enerzijds en historisch-maatschappelijke structuren anderzijds niet als een extrinsieke samenhang ziet, maar als een intrinsieke, ontologische samenhang. Een dergelijke antropologie ontwikkelt Ruhe in aansluiting bij de marxistische denktraditie, i.h.b. bij Horkheimer, Adorno en Althusser. Deze dissertatie is niet alleen van belang vanwege de erin verdedigde positie, maar ook vanwege de – in Duitse dissertaties gebruikelijke – uitvoerige *status quaestionis*.

Marcel Sarot